

ILKKA RAATIKAINEN JA JOHANNA AHOPELTO

DESNETTI OY

KAUHAVAN ALUEEN ELINKEINOELÄMÄN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET SEKÄ ODOTUKSET KOULUTUKSEN KEHITTÄMISEKSI

2009

**Kauhavan alueen elinkeinoelämän
koulutus- ja osaamistarpeet sekä
odotukset koulutuksen kehittämiseksi**

tekn. tri, dos. Ilkka Raatikainen ja
kauppatiet. tri, yhteiskuntatiet. lis. (väit.) Johanna Ahopelto

kuvat: Johanna Ahopelto ©

DesNetti Oy
puh. (06) 317 7275

Vaasa 2009

SISÄLTÖ

	sivu
1 SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET	5
1.1 Selvityksen tausta	5
1.2 Selvityksen tavoitteet	6
1.3 Selvityksen toteutus	6
1.4 Kauhavan kaupunki sekä sen keskeiset toimi- ja kehittämisalajat	7
1.5 Alueelliset ja koulutukselliset liittymät	9
1.6 Kauhavan koulutustarjonta ja tarpeet	11
2 KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET	13
2.1 Suomen Yrittäjäopiston rooli tulevaisuudessa	13
2.2 Kauhavan yritysten osaamis- ja rekrytointitarpeet	13
2.3 Kauhavan seudun yritysten koulutus- ja kehittämistarpeet	15
2.4 Odotukset paikallista koulutustarjontaa kohtaan	15
2.5 Koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyö Kauhavalla	16
2.6 Odotukset koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämis-yhteistyötä kohtaan	18
2.7 Innovaatiopalvelutarpeet	20
2.8 Verkostoitumistarpeet	21
2.9 Työllistävyysvaikutukset	21
3 KAUHAVAN KOULUTUSTARJONNAN KEHITTÄMISTARPEET	22
3.1 Kauhavan kaupungin elinkeinolähtöinen koulutustarjonta	22
3.2 Odotukset Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikkaa kohtaan	22
3.3 Kauhavan seudun koulutustarjonnan markkinointiviestintätarpeet	23
4 KEHITTÄMISEHDOTUKSET	24
4.1 Koulutustarjonnan kehittäminen	24
4.2 Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikan kehittäminen	24
4.3 Alumniverkoston kehittäminen ja hyödyntäminen	26
4.4 Kauhavan kaupungin, yritysten ja Suomen Yrittäjäopiston yhteistyö	27
4.5 Kauhavan seudun integrointi kansallisiin elinkeinoklustereihin	27

		4
4.6	Maahanmuuttajakoulutuksen kehittäminen	28
4.7	Kauhavan kaupungin koulutustarjonnan markkinointiviestinnän keihäänkärjet	28
5	YHTEENVETO	30
LIITE 1	KAUHAVAN ELINKEINOELÄMÄN KOULUTUS- JA OSAAMISTARVESELVITYS	31
LIITE 2	KAUHAVAN ELINKEINOELÄMÄN KOULUTUS- JA OSAAMISTARVESELVITYS, ASiantuntijakysely	34
LIITE 3	LAUSUNTO	37
LIITE 4	AMMATTIKORKEAKOULUOPETUS KAUHAVALLA, MEDIAOPISKELIJAT	38
LIITE 5	KAUHAVAN ALUEEN ELINKEINOELÄMÄN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET SEKÄ ODOTUKSET KOULUTUKSEN KEHITTÄMISEKSI	39

1 SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

1.1 Selvityksen tausta

Kauhavalla on annettu Suomen Yrittäjäopistossa ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta vuodesta 1992, jolloin yrittäjäopiston perustama väliaikainen ammattikorkeakoulu sai toimiluvan. Yrittäjyyttä, kielitaitoa ja kansainvälisyyttä korostaneeseen koulutusohjelmaan kuului vähintään lukukauden verran ulkomaisia korkeakouluopintoja. Yrittäjäksi ryhtyminen, työllistyminen ja opiskelijapalaute olivat seurannan mukaan erittäin hyviä. Aloittajamäärä nousi enimmillään yli sataan vuodessa. Vuosittain oli kahdessa lukukauden mittaisessa koulutusohjelmassa yhteensä yli viisikymmentä ulkomaista opiskelijaa, pääosin Euroopasta, erityisesti Saksasta.

Vuonna 1999 Kauhavan yrittäjyysohjelma liitettiin osaksi Seinäjoen ammattikorkeakoulun toimintaa. Se johti kauhavalaisen profiilin laimenemiseen muun muassa oman mainonnan puuttumisen vuoksi. Paikallisen päätösvallan vähenemisen myötä myös innovatiivisuus ja uudistusmahdollisuudet vähenivät. Vuoden 2010 syksyllä nuori-soasteen ammattikorkeakoulutus on päätetty siirtää Kauhavalta Seinäjoen ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön toteutettavaksi.

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen lakkaamisen pelätään aiheuttavan Kauhavalla monia kielteisiä vaikutuksia. Suomen Yrittäjäopiston imagon ja vetovoiman pelätään kärsivän. Ammattikorkeakoulutuksen loppuminen saattaa vähentää myös muun Suomen Yrittäjäopiston koulutustarjonnan kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta erityisesti tutkintoon tähtäävien nuorten piirissä. Myös opetustilat ja opiskelijasunnnot voivat joutua kohtaamaan vajaakäyttöä.

Yrittäjyyden merkitys kasvaa Suomessa voimakkaasti sekä koko koululaitoksen läpäisevänä opetusaiheena että työllisyyden muotona ja lisääjänä monipuolistuvilla työmarkkinoilla. Valtakunnallisesti yrittäjyys halutaan osaksi opetusta peruskoulusta läpi lukion ja ammattikoulujen aina ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutusohjelmiin saakka. Yrittäjyys on merkitykseltään kasvava tukiaine milteipä kaikilla aloilla.

Lisäksi se on yhä tärkeämpi pääaine ja kokonaisten yrittäjyyteen tähtäävien koulutusohjelmien ydin. Siksi pidetään ongelmallisena, että Kauhavalla ammattikorkeakoulutasoiseksi kehitettyä koulutusta leikataan ja supistetaan tilanteessa, jossa valtakunnallinen odotus on päinvastainen.

Kauhavan kaupunki, Kauhavan yritykset ja Suomen Yrittäjäopiston alumnit ovat ottaneet voimakkaasti kantaa yrittäjäkoulutuksen Kauhavalla säilyttämisen ja kehittämisen puolesta. Kehittämistarpeiden ja -mahdollisuuksien selvittämiseksi Kauhavan kaupunki on käynnistänyt tämän käsillä olevan Kauhavan yritysten osaamis- ja koulutustarpeiden selvityksen.

1.2 Selvityksen tavoitteet

Tehtävänä oli selvittää Kauhavan alueen elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarpeita. Lisäksi selvitettiin koulutuksen kehittämistä koskevia odotuksia kaupungin kehittämistoimenpiteitä varten.

Selvityksen tuloksia on tarkoitus käyttää Kauhavalla toteutettavan koulutuksen ja kehittämistoiminnan suunnittelussa, jotta toimenpiteet olisivat mahdollisimman hyödyllisiä elinkeinoelämän kannalta. Tavoitteena oli tavoittaa vastaajiksi elinkeinoelämän ja julkisten toimijoiden asiantuntijoita, jotka tuntevat hyvin Kauhavan yritysympäristöä.

1.3 Selvityksen toteutus

Työn on tilannut Kauhavan kaupunki. Selvitystyön ovat tehneet tekniikan tohtori Ilkka Raatikainen ja kauppatieteiden tohtori, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti (väit.) Johanna Ahopelto DesNetti Oy:stä. Työ on tehty yhteistyössä tilaajan nimeämän työryh-

män kanssa. Työryhmään kuuluivat Harri Mattila, Terho Ojanperä ja Lea Puotinen. Työryhmä kokoontui selvityksen aikana kolme kertaa.

Selvitys toteutettiin sähköpostikyselynä ja haastatteluina. Työryhmän kanssa koottiin listat Kauhavan seudulla toimivia ja niihin vaikuttavia yrityksiä ja yhteisöjä edustavista asiantuntijoista, joille lähetettiin sähköpostitse kyselylomakkeet.

Selvityksen kohdeorganisaatiot olivat Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan osuuskauppa, Etelä-Pohjanmaan TE-keskus, Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Finnpower Oy, Halpa-Halli Oy, H-Steel Oy Ltd, Härmä Food Oy, Härmän Kuntokeskus Oy, Iisakki Järvenpää Oy, Jylhän Sähkö Oy, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Kauhavan kaupunki, Komas Oy, Laatukilpi Oy, Lentosotakoulu, Lillbacka Logistics Oy, Lillbacka Powerco Oy, Maanhonka Oy, Maaseudun Kone Oy, MSK Group Oy, Osuuspankki, Pellonpaja Oy, Power Park, Reikälevy Oy, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Sente, Skaala Ikkunat ja Ovet Oy, Sofor Oy, Suomen Yrittäjäopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Tekes, Teknologiateollisuus ry, Temeran Oy, Vaasan ammattikorkeakoulu, Vaasan yliopisto ja Veljekset Ala-Talkkari Oy. Kohdejoukossa oli yhteensä 87 henkilöä edellä mainituista 37 organisaatiosta. Yritysten edustajia oli kohdejoukossa 43 ja muiden yhteisöjen edustajia 44.

Yritysten ja muiden yhteisöjen asiantuntijoille lähetetyt lomakkeet poikkesivat hieman toisistaan. Lomakkeet ovat liitteinä 1 ja 2. Yritysten ja yhteisöjen edustajista haastateltiin 21 henkilöä tapaamalla heidän organisaatioissaan tai muussa sovitussa paikassa. Sähköpostikyselyä täydennettiin puhelimitse. Kaikkiaan eri muodoissa annettuja vastauksia saatiin 37 henkilöltä.

1.4 Kauhavan kaupunki sekä sen keskeiset toimi- ja kehittämisalajat

Kauhavan kaupunki on muodostettu vuoden 2009 alussa yhdistämällä Alahärmän, Kauhavan, Korttesjärven ja Ylihärmän kunnat. Liitoskuntien yhteenlaskettu asukasluvu 31.12.2008 oli 17.776.

Kuntaliitos tuo paljon haasteita mutta myös mahdollisuuksia. Sen myötä odotetaan kaupungin elinvoiman ja vetovoiman kasvamista. Siinä tarvitaan paitsi kaupunkiorganisaation hiomista myös elinkeinoelämän ja koulutuksen yhteistyötä ja kehitystä.

Vuoden 2006 lopussa nykyisen Kauhavan alueella oli 2 013 yritystoimipaikkaa eli noin 12 % koko Etelä-Pohjanmaan yritystoimipaikoista. Työpaikkoja oli 8 003 ja työsäkäläisiä alueella 7 506 henkilöä. Työpaikkaomavaraisuus oli siten 107 %.¹

Kauhavalla on merkittävää metallin koneenrakennusteollisuutta, agrotekniikkaan liittyvää metalliteollisuutta, rakennustuoteteollisuutta, hyvinvointiliiketoimintaa, tietotekniikkapalveluja ja nopeasti Suomen vetovoimaisimpien matkailukohteiden joukkoon noussut huvipuisto. Myös yrittäjyyskoulutus, lentotoiminta ja elokuva ovat tunnettuus- ja vetovoimatekijöitä, jotka tuovat Kauhavalle positiivista erottuvuutta kilpailevista kaupungeista.

¹ www.kauhava.fi 17.9.2009

1.5 Alueelliset ja koulutukselliset liittymät

Kauhavalta on suoria koulutuksellisia liittymiä lähikaupunkeihin, Seinäjoelle ja Vaasaan. Suomen Yrittäjäopistossa on annettu ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa Seinäjoen ammattikorkeakoulun koulutusta vuosina 1999-2009. Samoin on annettu Vaasan yliopiston avoimen yliopiston opetusta. Parhaillaan selvitetään maakuntakorkeakoulumallin toteuttamisedellytyksiä Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa

Suomen Yrittäjäopisto on toiminut yhdessä Vaasan yliopiston kanssa esimerkiksi Suomen Yrittäjäopiston hallinnoimassa TACIS-rahoitteisessa Venäjä-yhteistyössä. Vaasan yliopiston kanssa on kehitelty yhteistyötä myös tekniikan kandidaattikoulutuksen toteuttamiseksi Kauhavalla ja mahdollisesti Kauhavalle sijoitettavan Epanet-professuurin saamiseksi.

Kauhava on osakkaana sekä Seinäjoen Teknologiakeskus Oy:ssä että Vaasassa sijaitsevassa Teknologiakeskus Oy Merinova Ab:ssä. Seinäjoen Teknologiakeskus on käynnistämässä Kauhavalla kolmen vuoden mittaista innovaatioympäristön kehittämishanketta, jossa kehitetään Seinäjoki Science Parkin asiamiestoimintaa Kauhavalla, selvitetään yritysten tarpeita, järjestetään toimijoiden yhteisiä kehittämishankkeita, laaditaan agroteknologian alan yritysten kehitysohjelma ja käynnistetään muita innovaatioympäristön kehittämistä tukevia toimenpiteitä.

Esimerkkejä erilaisista Kauhavan yrityksistä ovat MSK-Group Oy, Lillbacka-yhtiöt, Finnpower Oy, Pellonpaja Oy, Skaala-Ikkunat ja Ovet Oy, Sofor Oy, Kauhavan Kopin Oy, Teknokouru Oy, Reikälevy Oy, Pellonpaja Oy, lisäksi Järvenpää Oy, huvipuisto Power Park ja Härmän kuntokeskus. Lisäksi kuntayhtymä Kaksineuvoinen on merkittävä työllistäjä Kauhavalla.

Kauhavan tunnettuustekijöitä ovat esimerkiksi yrittäjyys, metalliteollisuus, käsityöläisyys, turkistarhaus, maatalous, lentosotakoulu, huvipuisto ja kuntokeskus. Neljän kunnan liitoksesta vuoden 2009 alussa muodostettu uusi Kauhava on Etelä-Pohjanmaan pohjoisosan kaupallinen ja hallinnollinen keskus. Asukasmääränsä (17 776, 31.12.2008) perusteella se on Etelä-Pohjanmaan kunnista toiseksi suurin.

Tuore Kauhavan kaupunki hakee parhaillaan asemiaan ja vahvuuksiaan. Kauhavan elinvoimakärjet ovat agroteknologia, elokuva ja matkailu sekä ilmailu. Juuri on valmistunut kaupungin uusi strategia, jossa keskeisiksi kehittämisalueiksi nimetään elokuva ja ilmailu. Ilmailu on kuulunut Kauhavan kaupunkikuvaan jo vuosia, ja lentämisen ja sen koulutuksen asema vahvistuu edelleen.²

Kauhavan alueella on vuosien varrella kuvattu kymmenkunta elokuvaa tai sen osaa, tv-sarjaa, dokumenttia tai muuta vastaavaa. Parhaillaan ovat alkamassa Härmä-elokuvan tekeminen sekä sotilaslentäjien koulutuksesta kertovan televisiodokumentin kuvaukset. Valmistumassa on myös esiselvityshanke, jonka tulosten perusteella rakennetaan elokuvakaupunkikonaisuus.³

² www.kauhava.fi 17.9.2009

³ www.kauhava.fi 17.9.2009

1.6 Kauhavan koulutustarjonta ja tarpeet

Kauhavalla on perus- ja lukio-opetuksen jälkeistä koulutustarjontaa esimerkiksi Järvi-seudun ammatti-instituutin tarjoamana oppisopimuskoulutuksena, Suomen Yrittäjäopiston ammattitutkinto- ja aikuiskoulutuksena sekä Lentosotakoulussa sotilaslentäjille. Lisäksi Kauhavalla järjestetään naapurikaupunkien ammattikorkeakoulu- ja yliopistovaatimusten mukaista koulutusta.

Lentosotakoulu on Ilmavoimien komentajan alainen koulu, jonka päätehtävänä on jatkolentokoulutuksen antaminen sotilaslentäjille. Lentosotakoulu on toiminut Kauhavalla vuodesta 1929.

Kauhava tunnetaan pitkältä ajalta yrittäjyyskoulutuskaupunkina, jossa Suomen Yrittäjäopisto on tarjonnut koulutusta vuodesta 1968 lähtien. 1990-luvun alussa Yrittäjä-

opisto sai ammattikorkeakoulukokeiluluvan ja toimi menestyksekkäästi Yrittäjien väliaikaisena ammattikorkeakouluna. Kokeilukauden loputtua vuonna 1998 Yrittäjien väliaikainen ammattikorkeakoulu liitettiin osaksi Seinäjoen ammattikorkeakoulua.

Suomen Yrittäjäopiston visio on olla yrittäjyyden osaaja ja uudistaja. Yrittäjäopisto määrittelee toimivansa työssäkäyvän aikuisen kumppanina yrittäjyyden, liiketalouden ja kaupan sekä tietoteknisen osaamisen kehittämisessä. Suomen Yrittäjäopisto tavoittelee valtakunnallisesti tunnustettua asemaa yrittäjäkoulutuksen kehittäjänä.

2 KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

Kauhavan yritysten koulutus- ja osaamistarpeita selvitettiin sähköposti-, puhelin- ja haastattelukyselynä elo- ja syyskuussa 2009. Selvityksessä kysyttiin yritysten kasvu- ja kehitystavoitteita lyhyellä ja pitkällä aikavälillä Kauhavalla, rekrytoinnin ja uuden osaamisen tarpeita, erilaajuisia, -asteisia ja -sisältöisiä koulutustarpeita, yhteistyötarpeita ja haluja oppilaitosten kanssa, tutkimus- ja kehittämistarpeita sekä odotuksia paikallisen koulutuksen kehittämiseksi.

2.1 Suomen Yrittäjäopiston rooli tulevaisuudessa

Suomen Yrittäjäopiston odotetaan olevan tulevaisuudessakin kaikkialta Suomesta ja lisääntyvästi myös ulkomailta opiskelijoita kaupunkiin houkutteleva toimija. Yritykset odottavat yrittäjäopiston kehittyvän lähitoimijana, joka järjestää lyhyt- ja pitkäkestoista kurssitoimintaa, ajankohtaiskoulutusta, tutkintoon johtavaa koulutusta sekä monipuolista yhteistyötä korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.

2.2 Kauhavan yritysten osaamis- ja rekrytointitarpeet

Yritykset vastasivat osaamis- ja rekrytointitarpeitaan koskeviin kysymyksiin varovaisesti. Ne ilmoittivat keskeisiksi osaamistarpeikseen suunnilleen nykyisten osaamisalojensa ajan tasalla pitämisen. Tähän saattoi vaikuttaa tutkimuskyselyn aikana vallinnut taloudellinen matalasuhdanne.

Uutta henkilöstöä tarvitaan lähinnä normaalin vaihtuvuuden vuoksi. Tietotekniikan kehitys aiheuttaa jatkuvia osaamistarpeita, joita täytetään sekä koulutuksen että rekrytoinnin kautta. Kasvua haetaan monessa tapauksessa rekrytoinnin sijasta toiminnan tehostamisesta. Sekin nostaa henkilöstön osaamisvaatimuksia.

Terveysthuollossa lasketaan noin kolmanneksen nykyisestä henkilöstöstä jäävän eläkkeelle 2010-luvulla. Se aiheuttaa suuren rekrytointitarpeen terveydenhuollon tehtäviin. Haastavuutta lisää se, että tilanne on samankaltainen myös muualla Suomessa. Terveysthuollon tehtäviin tarvittaneen myös ulkomaista työvoimaa, mikä aiheuttaa monikulttuurisuuden mukanaan tuomia kotouttamishaasteita.

Kauhavan seudun yritysten osaamistarpeiden selvittämiseksi kysymyksiä kohdistettiin myös niiden päähankkijoille. Päähankkijan näkökulmasta alueen alihankkijat hallitsevat ydinosaamisensa erityisen hyvin. Sen sijaan muiden perusasioiden pitämässä kehityksen tasalla on haasteita. Keskeisiä alueen alihankkijoiden osaamistarpeita olivat laadunvarmistus, tuotannonohjauksen tehostaminen, kustannusten optimointiin tähtäävä prosessikehitys sekä esimerkiksi alihankkijan oman ostotoiminnan kehittäminen. Yleisesti päähankkijat haluavat vähentää alihankkijoidensa määrää ja odottavat alihankkijoiden pystyvän tarjoamaan nykyistä suurempia kokonaisuuksia ja kehittyvän järjestelmätoimittajiksi. Myös oma tuotevalmistus voi parantaa alihankkijan menestymismahdollisuuksia eri suhdannetilanteissa.

Luonnollisena rekrytointialueena pidetään nykyistä Kauhavan työssäkäyntialuetta. Korkeaa osaamista haetaan Suomen yliopistopaikkakunnilta. Potentiaalisia rekrytointikohteita ovat paluumuuttajat, joita esimerkiksi elämäntilanne houkuttelee hakeutumaan takaisin kotiseudulle suvun luo ja viihtyisään elinympäristöön.

Myös ulkomaisesta työvoimasta on jo kokemuksia. Suomen Yrittäjäopisto on ollut monien ulkomaisten työntekijöiden kanava paikalliseen teollisuuteen. Ulkomaisia työntekijöitä ollaan valmiita ottamaan vastaan edelleen. Esimerkkeinä luetellaan virolaiset, venäläiset, unkarilaiset ja intialaiset.

Henkilöstön koulutustarpeita on hitsaukseen, kaasuleikkaajiksi, metallialan työstö- ja kokoonpanotehtäviin, erilaisiin lähinnä raskaan kaluston kuljetustehtäviin ja sosiaalialalle esimerkiksi hoitajiksi tai henkilökohtaisiksi avustajiksi. Liiketoiminnan osaajia tarvitaan taloushallintoon, tilinpitoon, konsulteiksi, yrittäjiksi, johtamiseen, markkinointiin ja myyntiin.

2.3 Kauhavan seudun yritysten koulutus- ja kehittämistarpeet

Kauhavan yrityksillä on varovaisia lähiajan kasvutavoitteita, mutta jo viiden tai kymmenen vuoden aikavälillä nähdään voimakkaitakin kasvumahdollisuuksia esimerkiksi yritysjärjestelyjen tai uusien markkinoiden avaamisen kautta. Henkilöstön osaamistason nostaminen nähdään tärkeämmäksi tavoitteeksi kuin henkilöstön määrän lisääminen.

Kauhavan seudun yritysten yleiset koulutustarpeet liittyvät esimerkiksi tietoteknisen osaamisen, johtamisen eri osa-alueiden tai esimies- ja alaistaitojen kehittämiseen. Myös esimerkiksi sukupolvenvaihdoksiin tai yrityksen omistuksen vaihtumistilanteisiin liittyy liiketoiminnan osaamisen kehittämistarpeita.

Henkilöstön koulutus on jatkuvaa ja tarpeet monitasoisia läpi koko organisaatioiden. Yrityksissä on myös yksittäisiä seuraaville koulutusasteille opiskelevia. Tutkintoon tähtääviä kouluttautujia tarvitaan esimerkiksi terveydenhuollossa, ravitsemusalalla sekä tekniikan alalla.

2.4 Odotukset paikallista koulutustarjontaa kohtaan

Paikallisuutta pidetään koulutustarjonnassa tärkeänä esimerkiksi automaattisen tietojenkäsittelyn alalla ja yleensä lyhytkursseissa. Paikallinen koulutus säästää matkakustannuksia ja tekee mahdolliseksi esimerkiksi sen, että koulutettava voi käyttää osan päivästä työhön ja osan kurssiin.

Kauhavalla annetaan arvoa Suomen Yrittäjäopiston pitkän ajan kuluessa kartuttamalle yrittäjyyden ja liiketoiminnan osaamiselle. Paikallisesti järjestetty koulutus antaa mahdollisuuden osapäiväiseen opiskeluun ja opiskelun jakamiseen pitkälle ajalle esimerkiksi työ- ja elämäntilanteen mukaan.

Lyhytkursseina tarvitaan esimerkiksi laatujärjestelmien, alais- ja esimiestaitojen, sertifiointeihin liittyvän osaamisen, automaattisen tietojenkäsittelyn, liiketalouden, uusien EU-standardien ja määräysten sekä palvelutoiminnan tehostamisen koulutusta. Pitkäkestoisen koulutuksen tarpeita ovat johtamisen erikoisammattitutkinto, laatujohtaminen, sosiaalityön menetelmäkoulutus, ulkomaisille suunnattu suomenkielen ja sosiaalisen verkon kehittämisen koulutus, atk, ohjelmointivälineet ja hyvinvointitekniikan sovellukset.

Vastaajilta kysyttiin mahdollisesti Kauhavalle sijoitettavan Epanet-professorin alaa. Eniten vastauksissa painotettiin yrittäjyyteen paikallisena vahvuutena suuntaamista. Tekniikan alalle suuntautuvana paikallisen professorin alan pitäisi liittyä paikallisesti vahvaan agrotekniikkaan. Myös liittymää energiaklusteriin pidettiin toivottavana. Liittymä agrotekniikasta energiatekniikkaan voi rakentua esimerkiksi biopolttoaineiden kautta.

Toisaalta yksittäisen professorin tarpeellisuutta kohtaan esitettiin myös epäilyjä, koska liittymät tutkijaryhmiin ja päivittäinen vuorovaikutus tiedeyhteisössä ovat olennaisia. Yrittäjyyden ja agrotekniikan lisäksi mahdollisen Epanet-professorin alaksi ideoitiin informaatiotekniikkaa tai sosiaali- ja terveysalalla esimerkiksi kuntoutukseen tai senioriväestöön liittyvää määrittelyä.

2.5 Koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyö Kauhavalla

Kauhavalla koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyö on tiivistä. Alueen menestyminen on yhteinen asia, jonka eteen ollaan valmiita työskentelemään. Suomen Yrittäjäopistoa ja ammattikorkeakoulun yrittäjyyden yksikköä pidetään ratkaisevan tärkeinä osina alueellista innovaatiojärjestelmää.

Yrityksillä on Suomen Yrittäjäopiston lisäksi yhteistyösuhteita myös muihin lähialueen ammatti- ja aikuiskoulutuksen tarjoajiin, lähikaupunkien ammattikorkeakouluihin sekä

yliopistoihin länsirannikolle ja Etelä-Suomeen. Oppisopimukset, harjoitustyöt ja opinnäytetyöt ovat yleisimpiä yhteistyömuotoja.

Kauhavan johtavat yritykset ovat ottaneet yhdessä kantaa ammattikorkeakoulun yrittäjyyden yksikön ja sen myötä nuorten tutkintoon johtavan koulutuksen säilymiseksi Kauhavalla. Yritykset sitoutuvat lisäämään entisestään yhteistyötä Kauhavan toimipisteen kanssa harjoitus- ja opinnäytetöiden teettämisessä, harjoittelupaikkojen tarjoamisessa, kansainvälistymisessä sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.⁴

Myös Kauhavalta valmistuneet tradenomit ovat ilmaisseet huolensa ammattikorkeakoulutuksen siirtämisestä Kauhavalta Seinäjoelle. Yrittäjyyden koulutusohjelmasta, sen kansainvälisyydestä ja yrittäjäkeskeisyydestä, osaavista ja uhrautuvista opettajis-

⁴ Lausunto 31.3.2009, liite 3

ta, erityisestä ilmapiiristä ja yhteenkuuluvuudesta koostuva ainutlaatuinen opetusympäristö ei ole siirrettävissä toisaalle. Kauhavalta valmistuneet tradenomit ovat valmiita koulunsa tunnettuutta edistävään tiedostustyöhön omissa toimintaympäristöissään.⁵

2.6 Odotukset koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämissyhteistyötä kohtaan

Kauhavan elinkeinoelämässä on havaittavissa odotusta, että kaupunki edesauttaa koulutuksen säilymistä ja kehittymistä Kauhavalla. Monipuolinen ja eri elämänvaiheisiin sopiva koulutus on kaupungin vetovoimatekijä kilpailtaessa asukkaista ja yrityksistä. Kauhavalla halutaan saada monipuolisesti läpi koko yrityksen organisaation ja jalostusketjun käsittävää koulutustarjontaa.

Elinkeinoelämän hyväksi kaupungilta ei niinkään odoteta runsaita kehittämisrahoja tai määräaikaista projekteja, vaan yksinkertaisesti tilauksia paikallisilta yrityksiltä. Paikallisten yritysten ottaminen mukaan tarjouskilpailuihin ja verotuloina palautuvien summien huomioonottaminen vaihtoehtojen todellista paremmuutta tilaajan kannalta arvioitaessa ovat yritysten odotuksia kaupungin suuntaan.

Ulkomaisten työvoiman vastaanottoon kaupungilta odotetaan apua. Ulkomaisten työntekijöiden halutaan jäävän kaupunkiin. Kotouttamiseen, suomalaiseen kulttuuriin ja kieleen sopeutumiseen sekä asumiseen erityisesti alkuvaiheessa tarvitaan yritysten ulkopuolista tukea palvelujen ja koulutuksen muodossa. Ulkomailta tulevat työntekijät tarvitsevat kielikoulutuksen ja suomalaisessa yhteiskunnassa tarvittavien peruskansalaistaitojen lisäksi apua sosiaalisen verkostonsa rakentamiseen.

Uusina yhteistyömuotoina yritysten ja oppilaitosten kesken ehdotetaan esimerkiksi yrityksen ulkopuolisille pitämiä kursseja, joita varten tarvitaan koulutustiloja läheltä. Tavallista houkuttelevampia koulutusympäristöjä voi löytyä esimerkiksi kuntokeskuksesta tai huvipuistosta.

⁵ Mediaopiskelijat syyskuu 2008, liite 4

Kauhavan kaupungilta odotetaan selkeää elinkeinopolitiikkaa ja vahvojen alojen edelleen vahvistamista. Kaupungilla ja oppilaitoksilla halutaan olevan yhteinen tavoite. Kaupungin toivotaan edistävän paikallista elinkeinoelämää käyttämällä niiden palveluja. Kaupungin odotetaan arvostavan sekä paikallista erityisosaamista että perusosaamista. Kaupunki saattaa olla ratkaisevan tärkeä referenssi esimerkiksi aloittaville yrityksille kaupungin kannalta vähäisissäkin hankinnoissa.

Kaikilla elinkeinoelämän edustajilla ei ole erityisiä odotuksia kaupungilta. Riittää, että se huolehtii perusinfrastruktuurista, kuten yritysalueiden kehittämisestä, riittävästä tonttitarjonnasta ja sujuvasta liikenneverkosta. Kiinnostusta luvataan silti osoittaa yhteisiin, elinkeinoelämää edistäviin hankkeisiin. Rahallisia sijoituksia vastaan odotetaan saatavan suora hyöty.

Koulutus ja elinkeinoelämä saavat aikaan osaamista ja tuloja, mutta sekin halutaan muistettavan, että sosiaali-, terveys- ja virkistyspalvelut luovat turvallisen elinympäristön. Elinvoimainen maaseutu on hyvä kasvualusta uusille sukupolville. Yleinen epävarmuus tarttuu myös nuoriin ja esimerkiksi lisää heidän onnettomuusalttiuttaan. Kaupungilta odotetaan koulutuksesta ja elinkeinoelämästä huolehtimisen lisäksi huomion kiinnittämistä myös lapsi- ja perhepolitiikkaan sekä turvalliseen asumiseen kaikissa ikä- ja elämänvaiheissa.

Kauhavan kaupungin odotetaan huolehtivan Suomen Yrittäjäopiston kehittämisestä niin, että sen jatkuvuus on turvatulla pohjalla ja siitä kehittyä tunnettu ja vetovoimainen brändi. Menestyvä ja omaleimainen yrittäjäopisto houkuttelee kaupunkiin muualta Suomesta ja ulkomailta opiskelijoita, joista osan toivotaan jäävän luomaan työ- tai yrittäjäuransa Kauhavalla.

2.7 Innovaatiopalvelutarpeet

Kauhavalaiset yritykset eivät pidä erityisenä ongelmana innovaatiopalvelujen hakemista kotikaupunkiaan kauempaa. Myös tutkimus- ja tuotekehitysyhteistyö haetaan sieltä, mistä paras tarvittava osaaminen on löydettävissä.

Toki paikallinen innovaatiopalvelu esimerkiksi yrittäjäopistolle sijoittuneena olisi myönteinen ja tervetullut asia. Tätä puolta kannattaa kehittää esimerkiksi osana Suomen Yrittäjäopiston palvelutarjontaa. Kun myös naapurikaupunkien ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutus- ja palvelutarjonta kootaan yhteen paikkaan, yksiköt ja niissä toimivat asiantuntijat hyödyttävät synergisesti toisiaan.

2.8 Verkostoitumistarpeet

Kauhavan lähin valtakunnallinen osaamiskeskus on Vaasasta johdettu Länsi-Suomen energiatekniikan osaamiskeskus. Lisäksi Vaasa on mukana osaamiskeskusohjelman meriklusterissa ja Seinäjoki elintarvikeklusterissa sekä älykkäiden koneiden klusterissa.

Kauhavalaisia metalliteollisuusyrityksiä toimii alihankkijoina vaasalaisille energiaklusterin päähankkijoille. Myös kauhavalaisen metallin investointituoteteollisuuden ja rakennustuoteteollisuuden voidaan osittain katsoa liittyvän energiaklusteriin. Esimerkiksi ikkunateollisuudessa tuotteiden energiatehokkuus on tärkeä tuotekehityskohde ja asiakkaiden valintaperuste. Nämä ovat yhteneviä energiaklusterin energiansäästöteknologian kehittämistavoitteiden kanssa.

2.9 Työllistävyysvaikutukset

Yrittäjyyshalu ja yrittäjyysosaaminen ovat erityisen tärkeitä ja perustavanlaatuisia työllistävyystekijöitä. Yrittäjyyden avulla luodaan uusia työpaikkoja sinne, missä halutaan yritystoimintaa harjoittaa.

Erityisesti vallitsevan taantuman aikana valtiovaltakin motivoi nuoria ryhtymään yrittäjiksi. Yksi väylä menestyksekkääseen yrittäjyyteen on hakeutuminen yrittäjyyskoulutukseen hankkimaan perustiedot ja taidot yrittäjyydestä. Yrittäjäkoulutuksessa saatuja taitoja voidaan hyödyntää monissa johto- ja suunnittelutehtävissä myös palkkatyösuhteissa.

3 KAUHAVAN KOULUTUSTARJONNAN KEHITTÄMISTARPEET

3.1 Kauhavan kaupungin elinkeinolähtöinen koulutustarjonta

Elinkeinoelämä tarvitsee ja haluaa läheltään henkilöstönsä osaamista ylläpitävää ja kehittävää koulutusta. Paikalliselle elinkeinoelämälle on suuri hyöty siitä, että sillä on henkilöstölleen eri tasoisia ja eri mittaisia koulutusmahdollisuuksia lähellä. Tällöin koulutuksia voidaan ajoittaa, jaksottaa ja toteuttaa nykyisiä nopeasti kehittyviä osaamistarpeita vastaavasti.

Nopeasti järjestettävien lyhytkurssien avulla voidaan vastata ajankohtaisiin täydennyskoulutustarpeisiin, esimerkiksi uusien atk-ohjelmien vaatimaan osaamisen päivittämiseen. Pitkäkestoisen ja monimuotoisen koulutuksen avulla voidaan kehittyä johtajina ja yrittäjinä yritysten kohtaamissa uusissa haasteissa. Sellaisia ovat esimerkiksi sukupolvenvaihdostilanteet, yrityksen myynti tai osto tai taloudellisista suhdanteista johtuvat uuden tiedon ja osaamisen tarpeet.

3.2 Odotukset Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikkaa kohtaan

Kauhavan kaupungin odotetaan vaikuttavan aktiivisesti ja positiivisesti kaupungin vetovoimaan yritys-, asuin- ja opiskelupaikkana. Kaupungilta odotetaan vahvan perinteen ja pitkänä aikana kartutetun osaamisen sekä verkoston velvoittamana yrittäjyyskoulutuksen jatkamisen ja kehittämisen turvaamista. Kaupungilta odotetaan yleisestä heikosta taloudellisesta suhdannetilanteesta huolimatta voimakasta tukea yrittäjäkoulutuksen kehittämiseen.

Yrittäjyys on Suomessa yhä hyväksytympi ja tavoitellumpi koulutusaihe kaikilla kouluasteilla. Kauhavalla sillä on pitempi perinne kuin monissa kilpailevissa kaupungeissa. Kaupungin odotetaan edelleen vahvistavan yrittäjämysteistä imagoaan sijoittamalla alan koulutukseen ja kehittämällä yrittäjämysteistä imagoaan vetovoimateki-

jäksi, joka houkuttelee kaupunkiin yrittäjyydestä kiinnostuneita opiskelijoita ja työikäisiä. Koko koulutusketjun läpi ulottuvan yrittäjyyspainotteisuuden avulla odotetaan myös oman kaupungin väestä kasvatettavan uusia yrittäjäpersoonia, joiden menestyksen myötä kaupunki kehittyy uusille vuosikymmenille.

3.3 Kauhavan seudun koulutustarjonnan markkinointiviestintätarpeet

Yrittäjäkoulutus on sitä koulutustarjontaa, jota Kauhavalta tullaan hakemaan kaukaakin. Nykyaikainen markkinointiviestintä ei ole enää pelkkää koulutustarjonnasta kertomista mainonnan ja tiedotteiden avulla totutuissa medioissa. Niiden rinnalle tarvitaan esimerkiksi alumnien verkostointia, kokoavia tapahtumia ja näkyviä tempauksia. Esimerkiksi yhteisöjen faniryhmät Facebookissa saattavat olla huviluonteensa rinnalla myös merkittäviä verkkoutumisen, informaationvaihdon ja sitä kautta innovatiivisten aloitteiden foorumeja.

Yrittäjyyden nostaminen varteenotettavaksi vaihtoehdoksi niin nuorille kuin jo työelämässä kannuksiaan hankkineille on nykypäivän haaste. Yrittäjyysmyönteinen trendi kannattaa hyödyntää houkuttelevilla, uskottavilla ja perustelluilla markkinointilupauksilla: Suomen Yrittäjäopistosta saa perustiedot ja taidot toimia yrittäjänä, itsensä ja mahdollisten työntekijöidensä toimeentulon turvaajana ja uuden luojana.

4 KEHITTÄMISEHDOTUKSET

4.1 Koulutustarjonnan kehittäminen

Yrittäjyys on Kauhavan koulutustarjonnan vetovoimatekijä, joka houkuttelee opiskelijoita kaikkialta Suomesta ja pitkän kokemuksen mukaisesti myös monista ulkomaista. Esimerkiksi Suomen uusimman huvipuiston tai perinteikkään kuntokeskuksen palvelujen liittäminen houkuttelevuustekijöiksi lyhytkurssien tai seminaarien yhteyteen voi vastata nykyisten huvia ja hyötyjä yhdistävien, elämyksiä ja uutta tietoa kaipaavien asiakasryhmien tarpeisiin.

Ulkomaisen työvoiman vastaanottoon yritykset tarvitsevat koulutus- ja palvelutarjontaa. Tulevaisuudessa maassamme, myös Etelä-Pohjanmaalla, yhä useampi työntekijä on äidinkieleltään muu kuin suomen- tai ruotsinkielinen.

4.2 Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikan kehittäminen

Kauhavan kaupungin koulutuspoliittinen ydinkysymys ei ole, suuntautuako yhteistyöhön Seinäjoen vai Vaasan kanssa. Lähiyhteistyötä tarvitaan kaikkiin suuntiin. Olenaista on valtakunnallinen merkitys. Se on jo kehitettynä yrittäjyyskoulutuksessa. Tunnustettu valtakunnallinen asema menestyksellisenä ja houkuttelevana yrittäjyyskouluttajana on myös Kauhavan kaupungin tulevaisuuden koulutusstrategian ydin. Siihen kannattaa perustaa myös paikallisen koulutuksen tulevaisuus.

Ammattikorkeakoulutasoinen yrittäjäkoulutus on edelleen realistinen tavoite, vaikka Seinäjoen ammattikorkeakoulu onkin todennut omat resurssinsa riittämättömiksi sen jatkamiseen Kauhavalla. Kauhavalle jo rakennettua yrittäjäkoulutuksen osaamista ei ole viisasta hajottaa ja antaa kadota. Se ei olisi menetys pelkästään paikallisesti vaan laajemminkin. Kauhavan on tarpeen jatkaa ponnisteluja yrittäjäkoulutuksen ammattikorkeakoulutason palauttamiseksi. Siinä auttaa sen pohtiminen, mitä erityisiä etuja

kauhavalainen yrittäjäkoulutusympäristö voisi tarjota mahdolliselle ammattikorkeakoulukumppanille.

Kauhavan mahdollisia ammattikorkeakoulukumppanilleen tarjoamia etuja on tarpeen miettiä ennakkoluulottomasti, rohkeasti ja pitkälle tulevaisuuteen suunnaten. Kauhavalla on monia sellaisia erityispiirteitä, joita sen kilpailevilla kaupungeilla ei ole. Esimerkiksi Jorma Lillbackan yrittäjyystarina pienestä konepajan kehittäjästä maailmanluokan yritysjohtajaksi, omalla työllään rikastujaksi, joka parhaillaan tekee rahoillaan, mitä huvittaa, nyt maan houkuttelevimman huvipuiston rakentajana, on ainutlaatuinen vetovoimatekijä Kauhavalle.

Lentosotakoulu lentokenttineen ja eurooppalaisittain harvinaisen laajoine vapaine ilmatiloineen antaa sellaisia mahdollisuuksia, joita ei ole millään toisella suomalaisella kaupungilla. Lentäjien juhannusjuhla on jo ainutlaatuinen vetovoimatekijä Kauhavalle kesellä kesää. Lentotoiminnan mahdollisuudet voivat olla houkuttelevuustekijä myös uusille tutkimus-, kehittämis- ja koulutuskumppaneille. Esimerkiksi näillä mahdollisuuksilla pakatun salkun kanssa kotimaisia tekniikan alan yliopistoja kiertävä innovaatioasiamies voi verkostoida aivan aavistamattomia osaamisia ja tarpeita keskenään niin, että niistä hyötyy sekä Kauhava että muut osapuolet.

4.3 Alumniverkoston kehittäminen ja hyödyntäminen

Suomen Yrittäjäopiston alumnit ovat tärkeä mutta toistaiseksi hyödyntämätön voimavara Kauhavan yrittäjyyskoulutuksen tunnettuuden kehittämisessä. Monet yliopistot ja muut eriasteiset oppilaitokset ovat kehittäneet alumnitoiminnasta elinikäisen verkostointitavan ja markkinointivälineen.

Yhteinen koulutustausta on koko elämän mittainen yhdistävä tekijä alumneille, jotka tuntevat saaneensa hyvän lähtökohdan uralleen yrittäjäopistosta. Menestyneitä alumneja voisi myös käyttää Suomen Yrittäjäopiston markkinoinnissa positiivisina esimerkkeinä ja motivoijina hakeutua kyseiseen koulutukseen.

4.4 Kauhavan kaupungin, yritysten ja Suomen Yrittäjäopiston yhteistyö

Haastatelluissa yrityksissä oli selvää valmiutta paitsi harjoittelijoiden palkkaukseen, myös opinnäytetöiden teettämiseen Suomen Yrittäjäopiston opiskelijoilla. Yrityksissä toivottiin aktiivisuutta Suomen Yrittäjäopistosta päin, sekä opiskelijoilta rohkeutta tulla tarjoamaan osaamistaan.

Yritysten odotukset Kauhavan kaupunkia kohtaan olivat melko realistiset. Toivottiin lähinnä referenssejä ja paikallisten yritysten huomioonottamista tarjouspyynnöissä. Kilpailutuslainsäädännön ehdot kyllä ymmärrettiin, mutta jonkinasteista näkyvyyttä odotettiin silloin, kun paikallisia tavaran tai palvelun tarjoajia käytettiin.

4.5 Kauhavan seudun integrointi kansallisiin elinkeinoklustereihin

Suomessa yritysten liittyminen kärkiklustereihin on yhä tärkeämpää. Kansallista elinkeinopolitiikkaa rakennetaan ja toteutetaan klusteripohjaisesti. Yksi merkittävä työkalu siinä on valtakunnallinen osaamiskeskusohjelma. Jokaisen kehityshaluisen kaupungin ja yrityksen on tarpeen määritellä liittymänsä johonkin tai joihinkin kansallisesti tärkeisiin elinkeinoelämän klustereihin.

Kauhavalta on määriteltävissä liittymiä esimerkiksi energia- ja hyvinvointiklustereihin sekä matkailuun ja elämystuotantoon. **Energiatekniikan klusteriliittymät** ovat tärkeitä kehitettäessä yhteyksiä Vaasan seudun kärkiteollisuuteen ja koulutukseen. Energiaklusterin alihankintaverkostossa menestyminen edellyttää kehittymistä järjestelmätoimittajaksi, jonka laadun, tuotannonohjauksen, oston ja kustannusten optimoinnin osaamiset täyttävät päähankkijoiden tarpeet.

Hyvinvointi, matkailu ja elämystuotanto ovat kasvavia klusteriytimiä, joihin liittyvät tavoitteet kehittää Kauhavaa esimerkiksi elokuvakaupunkina ja maan houkuttelevimpana huvipuistokäyntikohteena. Liittymistä vaasalaiseen mediatuotantoon ja alan koulutukseen voisi olla molemminpuolista hyötyä.

4.6 Maahanmuuttajakoulutuksen kehittäminen

Suomen Yrittäjäopistolla on pitkä kokemus ulkomaisten opiskelijoiden kouluttamisesta. Kauhavan teollisuudessa on myös jo ulkomailta tulleita työntekijöitä. Ulkomaista työvoimaa uskotaan tarvittavan lisääntyvästi, kun taantumaa seuraa uusi noususuhdanne. Maahanmuuttajat ovat myös tärkeää yrittäjäpotentiaalia.

Sekä työntekijöiksi että yrittäjinä Suomeen tulevat maahanmuuttajat tarvitsevat suomenkielen ja kotimaisen kulttuurin koulutusta. Maahanmuuttajien kotouttaminen on kasvava koulutusmahdollisuus Kauhavalla.

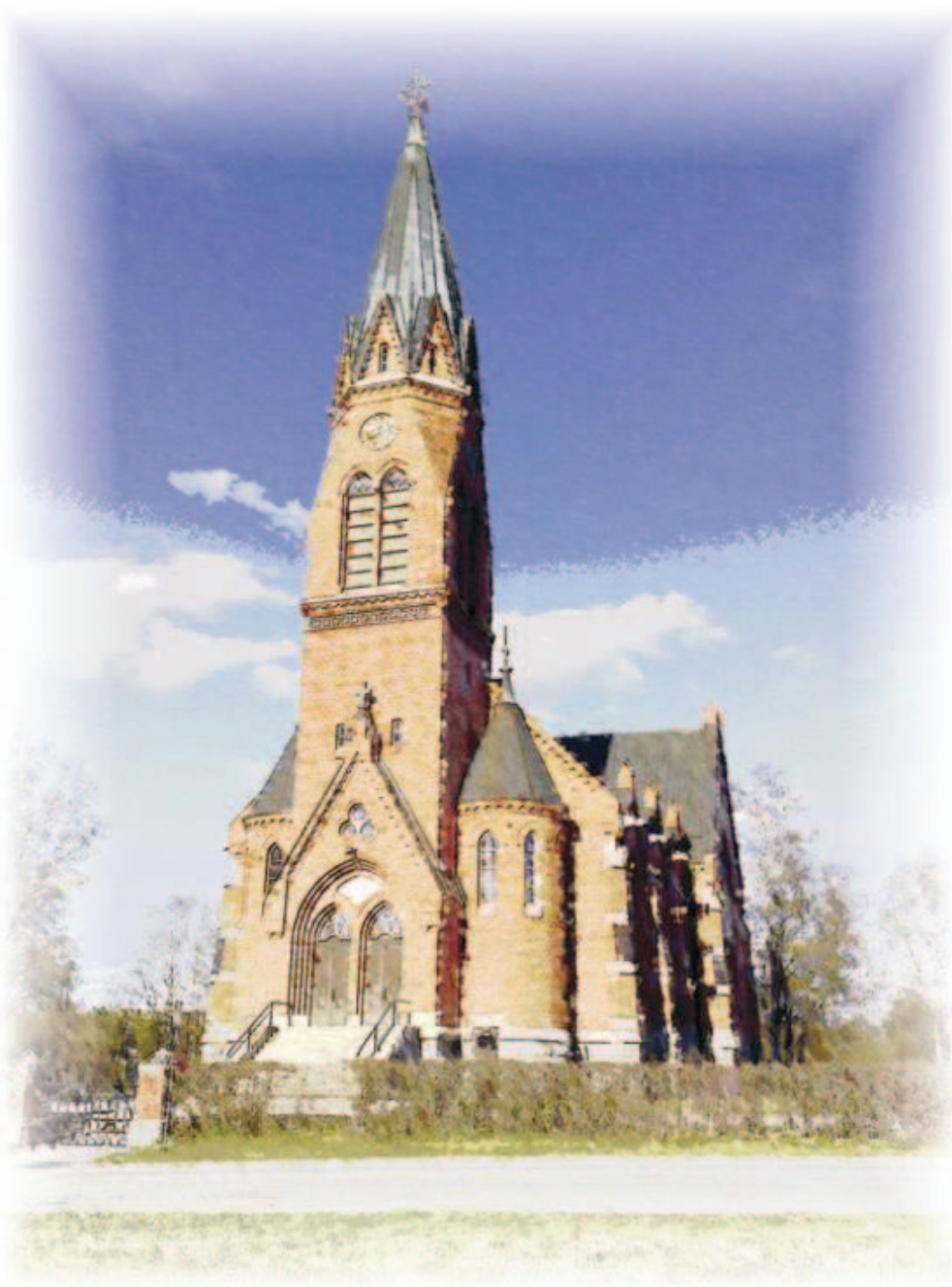
4.7 Kauhavan kaupungin koulutustarjonnan markkinointiviestinnän kehittämissuunnitelmat

Kauhava tunnetaan jo entuudestaan yrittäjäkoulutuksesta. Yrittäjäkoulutus on myös tulevaisuudessa paras kehittämissuunnitelma Kauhavan koulutustarjonnan markkinointiviestintää varten.

Kauhavan tekemiseksi tunnetuksi perinteikkäänä yrittäjäkoulutuskaupunkina ja Suomen Yrittäjäopiston tunnettuuden lisäämiseksi monipuolisena ja kansainvälisenä yrittäjäkoulutuspaikkana tarvitaan jokin näkyvä ja esimerkiksi vuosittain toistuva tapahtuma, joka kokoaa Kauhavalta valmistuneet ja muut yrittäjyydestä innostuneet yhteen. Tällainen tapahtuma, esimerkiksi **Kauhavan yrittäjäpäivät**, lujittaa Suomen Yrittäjäopiston alumniverkoston yhteenkuuluvuutta ja yhteishenkeä.

Kauhavan yrittäjäpäivien järjestämisessä on hyödynnettävä Suomen Yrittäjäopiston rinnalla esimerkiksi Power Parkin huvittelumahdollisuuksia, Lentosotakoulun näyttäviä ja kovaäänisiä ylilentoja tai vaikka lennätysmahdollisuuksia. Voidaan esimerkiksi valita vuoden vauhdikkain yrittäjä, jolle tarjotaan palkinnoksi hävittäjälentokyyti. Yrittäjäpäivien esiintyjiksi kootaan Suomen Yrittäjäopiston kasvatteja ja muita. Yrittäjäpäivien tarkoituksena on koota sekä suomalaiset että ulkomaiset yrittäjäopiston

alumnit uudelleen ja uudelleen takaisin Kauhavalle. Ensimmäisten ja ehkä monien myöhempienkin yrittäjäpäivien itseoikeutettu vetonaula on Jorma Lillbackan tarina.

5 YHTEENVETO

Kauhavan elinkeinoelämä, kaupunki ja kehittäjätoimijat pitävät Suomen Yrittäjäopistoa ja sen kehittämistä kaupungin elinehtona. Suomen Yrittäjäopiston elinehtoja taas ovat palvelu- ja koulutustarjonnan jatkuva kehittäminen ja vetovoimasta huolehtiminen. Erityisesti vetovoima on uhanalainen ammattikorkeakoulustatuksen menettämisen vuoksi. Tilalle tarvitaan kipeästi ja nopeasti korvaava järjestely, jotta vuosikymmenten aikana rakennettu yrittäjäkoulutusosaamisen verkosto ei pääse hajoamaan ja katoamaan.

Ammattikorkeakoulutuksen uusi alkua on perustettava Suomen Yrittäjäopiston kiistattomille vahvuuksille. Tärkein vahvuus on yrittäjäkoulutus. Siihen liittyvät kiinteästi liiketoiminnan, yrityksen tietotekniikan ja ulkomaisten opiskelijoiden koulutuksen osaamiset. Kauhavalla on kerrytetty yrittäjäkoulutusosaamista jo vuosikymmeniä aikana, jolloin se ei ole ollut valtakunnan suosituimpia kehittämiskohteita.

Yksi vaihtoehto voisi olla esimerkiksi lähiammattikorkeakoulun tai -koulujen muuttamisen opiskelijapaikkojen sijoittaminen Kauhavalle. Kun alueen ammattikorkeakoulut (SEAMK, VAMK ja K-PAMK) aikanaan tekevät keskenään suuntautumistyönjaon, voi luontevin yhteistyökumppani löytyä tätä kautta.

Nyt, kun yrittäjäkoulutusta vaaditaan valtakunnallisesti osaksi lähes kaikkia koulutusohjelmia, Kauhavan yrittäjäkoulutusta ei pidä ryhtyä jarruttelemaan paikallisista kilpailusyistä, vaan yrittäjäkoulutuksen osaaminen ja verkosto on hyödynnettävä maksimaalisesti sekä lähialueen että koko valtakunnan hyväksi. Siinä tarvitaan ennakkoluulotonta yhteistyötä sekä naapurikaupunkien ammattikorkeakoulujen suuntaan että kauemmaksikin.

LIITE 1**DesNetti Oy**

Kauppapuistikko 16 A 50
65100 VAASA
(06) 317 7275
www.desnetti.fi

Kauhavan elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarveselvitys

Teemme Kauhavan kaupungin toimeksiannosta selvitystä Kauhavan seudun elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarpeista. Selvityksen tuloksia on tarkoitus käyttää Kauhavalla toteutettavan koulutuksen ja kehittämistoiminnan suunnittelussa, jotta toimenpiteet olisivat mahdollisimman hyödyllisiä alueen elinkeinoelämän kannalta.

Näkemyksenne ovat erittäin tärkeitä ja tervetulleita. Kirjoittakaa vastauksenne lomakkeen tummennetuille alueille, jotka laajenevat tarpeen mukaan. Pyydämme vastauksenne sähköpostin liitteenä lähipäivinä, viimeistään elokuun 2009 loppuun mennessä. Halutessanne voitte tulostaa vastauksenne ja postittaa sen yllä olevaan osoitteeseemme.

PERUSTIEDOT
1. Yrityksen nimi
2. Yrityksen osoite
3. Vastaajan nimi
4. Vastaajan asema yrityksessä
5. Vastaajan sähköpostiosoite ja/tai puhelinnumero
6. Yrityksen liikevaihto viimeisimmän tilinpäätöksen mukaan
7. Yrityksen henkilöstömäärä (toimihenkilöt, työntekijät)
8. Yrityksen kasvu- ja kehitystavoitteet 1, 5 ja 10 vuoden aikana a) 2010 b) 2015 c) 2020

9. Yrityksen keskeiset rekryointitarpeet. Minkä alojen uusia osaajia tarvitsette ja minkä verran 1-5 lähivuoden aikana?
10. Onko yrityksenne halukas vastaanottamaan uutta työvoimaa lähiseudulta, muualta Suomesta tai ulkomailta? Jos kyllä, niin mistä ja minkä alan osaajia?
11. Yrityksenne työvoiman täydennyskoulutustarpeet?
12. Yrityksenne työvoiman tutkintoon tähtäävän koulutuksen tarpeet?
13. Yrityksen nykyiset yhteistyöt oppilaitosten kanssa
14. Yrityksen yhteistyötarpeet oppilaitosten kanssa? a) Kauhavalla b) Pohjanmaalla tai Etelä-Pohjanmaalla c) Suomessa
15. Mitä, minkä sisältöistä ja minkä tasoista koulutusta tarvitsette Kauhavalla? a) ☐ lyhytkursseja, mistä aiheista? b) ☐ pitkäkestoista täydennyskoulutusta, mistä aiheista? c) ☐ tekniikka, erityisalat, mitä? d) ☐ kaupalliset aineet, mitä? ☐ yrittäjyys ☐ johtaminen e) ☐ ammattiopistotasosta, mitä? f) ☐ ammattikorkeakoulutasosta, mitä? g) ☐ yliopistotasosta, mitä? h) ☐ muuta, mitä?
16. Mitä uusia yhteistyömuotoja haluaisitte oppilaitosten kanssa?
17. Keskeiset tutkimus- ja kehittämistarpeenne juuri nyt, 5 vuoden ja 10 vuoden aikana? a) 2010 b) 2015 c) 2020

18. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyötarpeen oppilaitosten kanssa?
19. Minkä alan tutkimusta tarvitaan Kauhavalle? Esimerkiksi mahdollisen EPANET-professuurin ala?
20. Mitä odotatte Kauhavan kaupungin tekevän paikallisen osaamisen ja koulutuksen kehittämiseksi?
21. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät perusteet kehittää Kauhavalla tarjottavaa koulutusta?
22. Mitä odotatte Kauhavan kaupungin tekevän paikallisen yritystoiminnan kehittämiseksi?
23. Mitä muuta haluatte kertoa selvitystä varten?

Kiitämme vaivannäöstänne! Vastaamme mielellämme selvitystä koskeviin kysymyksiinne. Voimme myös sopia haastattelukäynnin luonanne elokuun aikana selvityksen täydentämistä varten.

Ilkka Raatikainen
 tekniikan tohtori
 ilkka.raatikainen@desnetti.fi
 040 553 2720

Johanna Ahopelto
 kauppatieteiden tohtori, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti (väit.)
 johanna.ahopelto@desnetti.fi
 040 553 2721

LIITE 2**DesNetti Oy**Kauppapuistikko 16 A 50
65100 VAASA
(06) 317 7275
www.desnetti.fi

Asiantuntijakysely

**Kauhavan elinkeinoelämän
koulutus- ja osaamistarveselvitys**

Teemme Kauhavan kaupungin toimeksiannosta selvitystä Kauhavan seudun elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarpeista. Alueen yrityksiltä on jo kyselty niiden omia tarpeita. Teitä lähestymme seudun asiantuntijana kysymällä yleisiä näkemyksiänne ja mahdollisia Kauhavan seudun osaamistarpeita edustamanne organisaation kannalta. Selvityksen tuloksia on tarkoitus käyttää Kauhavalla toteutettavan koulutuksen ja kehittämistoiminnan suunnittelussa.

Näkemyksenne ovat erittäin tärkeitä ja tervetulleita. Kirjoittakaa vastauksenne lomakkeen tummennetuille alueille, jotka laajenevat tarpeen mukaan. Ellei jokin kysymys herätä mitään ajatuksia, voitte hyvin hypätä sen yli. Lyhyetkin kannanotot ovat tervetulleita. Pyydämme vastaustanne sähköpostin liitteenä lähipäivinä, viimeistään elokuun 2009 loppuun mennessä. Halutessanne voitte tulostaa vastaksenne ja postittaa sen yllä olevaan osoitteeseemme.

PERUSTIEDOT
1. Vastaajan nimi
2. Vastaajan organisaatio
3. Vastaajan organisaation osoite
4. Vastaajan asema organisaatiossa
5. Vastaajan sähköpostiosoite ja/tai puhelinnumero
6. Mitkä ovat mielestänne Kauhavan seudun tärkeimmät osaamisalat nyt ja lähitulevaisuudessa?
7. Mitkä ovat mielestänne Kauhavan seudun osaamis- ja koulutustarjonnan tärkeimmät kehittämistarpeet, -kohteet ja -keinot?

8. Mitä kilpailevia seutuja parempaa Kauhava tarjoaa tai voisi tarjota osaamisen ja koulutuksen kehittämiseen?
9. Mitkä ovat näkemyksenne mukaan Kauhavan seudun keskeiset rekryointitarpeet? Minkä alojen uusia osaajia alueella tarvitaan 1-5 lähivuoden aikana?
10. Tarvitaanko Kauhavan seudulle uutta työvoimaa lähiseudulta, muualta Suomesta tai ulkomailta? Jos kyllä, niin mistä ja minkä alan osaajia?
11. Mitkä ovat Kauhavan seudun keskeiset työvoiman täydennyskoulutustarpeet?
12. Mitä, minkä sisältöistä ja minkä tasoista koulutusta tarvitaan Kauhavalla? <ul style="list-style-type: none"> a) ☐ lyhytkursseja, mistä aiheista? b) ☐ pitkäkestoista täydennyskoulutusta, mistä aiheista? c) ☐ tekniikka, erityisalat, mitä? d) ☐ kaupalliset aineet, mitä? <ul style="list-style-type: none"> ☐ yrittäjyys ☐ johtaminen e) ☐ ammattiopistotasosta, mitä? f) ☐ ammattikorkeakoulutasosta, mitä? g) ☐ yliopistotasosta, mitä? h) ☐ muuta, mitä?
13. Mitä uusia yhteistyömuotoja ehdottaisitte alueen yritysten, oppilaitosten ja muiden toimijoiden kesken?
14. Millä perustein Kauhava erottuu ja voisi entistä paremmin erottua edukseen koulutuskaupunkina?
15. Minkä alan tutkimusta tarvitaan Kauhavalle? Esimerkiksi mahdollisen EPANET-professorin ala?
16. Mitä odotatte Kauhavan kaupungin tekevän paikallisen osaamisen ja koulutuksen kehittämiseksi?
17. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät perusteet kehittää Kauhavalla tarjottavaa koulutusta?
18. Mitä odotatte Kauhavan kaupungin tekevän paikallisen yritystoiminnan kehittämiseksi?

19. Mistä Kauhavalle suuntautuvan yhteistyön kehittämistä edustamaanne organisaatio voisi olla kiinnostunut?

20. Mitä muuta haluatte kertoa selvitystä varten?

Kiitämme vaivannäöstänne! Vastaaamme mielellämme selvitystä koskeviin kysymyksiinne. Voimme myös sopia haastattelukäynnin luonanne elokuun aikana selvityksen täydentämistä varten.

Ilkka Raatikainen
tekniikan tohtori
ilkka.raatikainen@desnetti.fi
040 553 2720

Johanna Ahopelto
kauppatieteiden tohtori, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti (väit)
johanna.ahopelto@desnetti.fi
040 553 2721

LIITE 3**LAUSUNTO**

31.3.2009

Kauhavalla toimivan Seinäjoen ammattikorkeakoulun Yrittäjyyden yksikön ja alueen yritysten välille on vuosien aikana muodostunut molempia osapuolia hyödyttänyt monikerroksinen ja monisäikeinen yhteistyö, joka ulottuu sekä koulutukseen että alue vaikuttavuuteen. Yhdessä Suomen Yrittäjäopiston kanssa ammattikorkeakoulun Yrittäjyyden yksikkö on ratkaisevan tärkeä osa alueellisesta innovaatiojärjestelmästä. Alueelle on syntymässä olevassa koko Etelä-Pohjanmaan pohjoista osaa palveleva yritysten ja kaupungin yhteinen Yrittäjyyden neuvonta- ja palvelukeskus, jossa ammattikorkeakouluyksiköllä on keskeinen rooli.

Alueen yritystoiminta pitää tärkeänä Yrittäjyyden yksikön pysymistä Kauhavalla. Tällä tarkoitamme sitä, että myös toiminnan tärkein osa eli nuorten tutkintoon johtava koulutus säilyy Kauhavalla. Pelkkä aikuiskoulutus ja mahdollinen teknologia-asiamies eivät luo riittävää pohjaa yritysten ja ammattikorkeakoulun menestykselle yhteistyölle tulevaisuudessa. Vain nuorten koulutus takaa yksikölle sen tarvitseman osaamisen kriittisen massan. Omalta alueelta valmistuvat nuoret ovat helpommin rekrytoitavissa yritysten johto- ja asiantuntijatehtäviin. Opinnäytetöillä on tärkeä osa yritysten kehittämisessä sekä opiskelijoiden kahdensuuntainen kansainvälinen vaihto luo omalta osaltaan edellytyksiä yritysten kansainvälistymiselle ja kasvulle. Kaikista näistä on yrityksillä pelkästään positiivisia kokemuksia. Alueella sijaitseva ammattikorkeakouluyksikkö on myös alueen yleiseen vetovoimaan vaikuttava imagotekijä.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun päätettyä siirtää ammattikorkeakouluopetuksen Kauhavalta Seinäjoelle on yhteistyö aloitettava sekä Vaasan ammattikorkeakoulun että Vaasan yliopiston kanssa. Mikäli ammattikorkeakouluopetus edellä kuvatussa muodossa voidaan Vaasan ammattikorkeakoulun yhteydessä säilyttää, sitoudumme me allekirjoittaneet siihen, että edustamamme yritykset lisäävät entisestään yhteistyötä Kauhavan toimipisteen kanssa mm. harjoitus- ja opinnäytetöiden, harjoittelupaikkojen, kansainvälistymisen sekä T&K-toiminnan osalta. Tarjoamme mielellämme yrityksissämme olevaa asiantuntemusta yksikön opetuskäyttöön.

MSK- Group Oy

Lillbacka-yhtiöt Oy

Finnpower Oy

Pellonpaja Oy

Skaala- Ikkunat ja ovet Oy

Sofor Oy

Kauhavan konepaja Oy, Lapua-ketjut Oy

Teknokouru Oy

Jaakko Isosaari, hallituksen puheenjohtaja teollisuusneuvos**Jorma Lillbacka**, hallituksen puheenjohtaja yrittäjäneuvos**Leena Korri**, henkilöstöpäällikkö**Arto Pohto**, toimitusjohtaja**Hannu Hautanen** toimitusjohtaja**Jukka-Pekka Sorvisto**, toimitusjohtaja**Jorma Luoma**, toimitusjohtaja**Jari Orrenmaa**, toimitusjohtaja

LIITE 4*Mediaopiskelijat***AMMATTIKORKEAKOULUOPETUS KAUHAVALLA**

Me allekirjoittaneet Kauhavalta valmistuneet tradenomit olemme huolestuneina panneet merkille Seinäjoen ammattikorkeakoulun suunnitelman tutkintoon johtavan koulutuksen siirtämisestä Seinäjoelle. Mielestämme näin ei tule tehdä. Kauhava on ainutlaatuinen opetusympäristö, joka muodostuu itse koulutus ohjelmasta, sen kansainvälisyydestä ja yrittäjäkeskeisyydestä, osaavista ja uhrautuvista opettajista sekä ainutlaatuisesta ilmapiiristä, yhteenkuuluvuudesta. Ne eivät ole millään virkamiespäättöksellä siirrettävissä muualle. Koulutusohjelma on tuottanut tähän maahan huomattavan määrän pystyviä ja menestyviä yrittäjiä, yritysjohtajia ja asiantuntijoita. Mielestämme olisi käsittämätöntä ohittaa päätöksenteossa nämä tosiasiat. Tilapäinen vetovoiman lasku ei voi olla syynä siirtoon. Tarvittaessa me Kauhavalta valmistuneet olemme valmiit koulumme tunnettuutta edistävään tiedotustyöhön kukin omassa ympäristössään. Muutamassa vuodessa vetovoima ohittaa varmasti Seinäjoen ammattikorkeakoulun keskiarvon.

Syyskuussa 2008

Laura Elo, kehityspäällikkö, Marimekko Oy, Helsinki

Miira Haarma, toimitusjohtaja ja yrittäjä, Liikelahjatalo Oy, Helsinki

Mikko Vainionpää, myyntijohtaja ja yrittäjä, Honkatalot Oy, Virrat

Jani Karvonen, toimitusjohtaja ja yrittäjä, Hoitokoti Tuulikello, Ilmajoki

Jarkko Kettula, Strategic Purchasing & Logistics, FinnPower Oy, Kauhava

Marko Luoma, myyjä, Skaala-ikkunat ja ovet Oy, Ylihärmä

Jani Asikanius, toimitusjohtaja ja yrittäjä Mivarela Oy sekä Area Vice President Unipier Ltd

Päivi Hantula, Marketing Communications Manager, Gs Hydro Group Ltd, Helsinki

Juha Virta, myyntipäällikkö, Ilta-Sanomat Oy, Sanoma Oyj, Helsinki

Timo Orrenmaa, Hr project Coordinator, Finn,-Power Group, Kauhava

Riku Vainio, liikennepäällikkö ja yrittäjä, Kuljetusliike Taipale Oy, Jyväskylä

Jussi Janhunen, toimitusjohtaja ja yrittäjä, Kuljetusliike Matti Janhunen Oy, Tampere

Juha Auvinen, yrittäjä, Keraneon Oy, Kerava, Avaram Oy, Helsinki

Matti Hokkanen, toimitusjohtaja ja yrittäjä, Multilaser Oy, Multia

Juha Orrenmaa, avainasiakaspäällikkö, Biisoni Oy, Helsinki

Evgeni Iglovskiy, projektikoordinaattori, Onninen Oyj, Pietari

Minna Koistinen, Communications Officer, Oriola-KD Oyj, Espoo

Sonja Lipponen, asiakkuuspäällikkö Mandatum Life Oy, Helsinki

Heikki Laakso, tuotantopäällikkö ja yrittäjä, Stroitel Oy, Kauhava

Kauhavan alueen elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarpeet sekä odotukset koulutuksen kehittämiseksi

SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

• SELVITYKSEN TAUSTA

- Kauhavalla annettu amk-tutkintokoulutusta vuodesta 1992, jolloin Suomen Yrittäjäopiston perustama va. amk sai toimiluvan
- yrittäjyys, kielitaito, kansainvälisyys, vähintään lukukausi ulkomaisia opintoja
- yrittäjäksi ryhtyminen, työllistyminen, opiskelijapalaute erittäin hyviä
- enimmillään yli sata aloittajaa vuodessa
- yli 50 ulkomaista opiskelijaa kahdessa lukukauden mittaisessa ko:ssa
- 1999 yrittäjyysohjelma osaksi SEAMK:n toimintaa
 - kauhavalainen profiili laimeni
 - paikallinen päätösvalta väheni
 - innovatiivisuus ja uudistusmahdollisuudet vähenivät
- 2009 syksyllä ammattikorkeakoulutus Kauhavalta Seinäjoen ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikön toteutettavaksi

KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

• SELVITYKSEN TAUSTA

- amk-tutkinnon menetys aiheuttanee kielteisiä vaikutuksia Kauhavalla
 - imago ja vetovoima kärsivät
 - myös muun Suomen Yrittäjäopiston tarjonnan kiinnostavuus ja houkuttelevuus voivat kärsiä erityisesti tutkintoon tähtäävien nuorten piirissä

KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

• SELVITYKSEN TAUSTA

- yrittäjyyden merkitys Suomessa kasvaa
 - koko koululaitoksen läpäisevä opetusaihe
 - lisääntyvä työllistymismuoto monipuolistuvilla työmarkkinoilla
 - yrittäjyys halutaan valtakunnallisesti koulutusohjelmiin kaikilla asteilla
- Kauhavan yrittäjyyskoulutusosaaminen hyödynnettävä
 - on ongelmallista, jos Kauhavalla ammattikorkeakoulutasoiseksi kehitettyä koulutusta leikataan ja supistetaan tilanteessa, jossa valtakunnallinen odotus on päinvastainen

KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

• SELVITYKSEN TAVOITTEET

- Kauhavan elinkeinoelämän koulutus- ja osaamistarpeiden selvittäminen
- koulutuksen kehittämistä koskevien odotusten selvittäminen kaupungin kehittämistoimenpiteitä varten
- Selvityksen tuloksia on tarkoitus käyttää Kauhavalla toteutettavan koulutuksen ja kehittämistoiminnan suunnittelussa, jotta toimenpiteet olisivat mahdollisimman hyödyllisiä elinkeinoelämän kannalta
- Tavoitteena oli tavoittaa vastaajiksi elinkeinoelämän ja julkisten toimijoiden asiantuntijoita, jotka tuntevat hyvin Kauhavan yritys ympäristöä

Selvityksen toteutus

- tilaaja Kauhavan kaupunki
- tekijä DesNetti Oy
 - tekniikan tohtori Ilkka Raatikainen
 - kauppatieteiden tohtori, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti (väit.) Johanna Ahopelto
- työryhmä
 - Harri Mattila
 - Terho Ojanperä
 - Lea Puotinen
- sähköpostikysely, haastattelut

Selvityksen toteutus

- selvityksen kohdeorganisaatiot
 - Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan osuuskauppa, Etelä-Pohjanmaan TE-keskus, Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät, Finnpower Oy, Halpa-Halli Oy, H-Steel Oy Ltd, Härmä Food Oy, Härmän Kuntokeskus Oy, Iisakki Järvenpää Oy, Jylhän Sähkö Oy, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Kauhavan kaupunki, Komas Oy, Laatu kilpi Oy, Lentosotakoulu, Lillbacka Logistics Oy, Lillbacka Powerco Oy, Maanhonka Oy, Maaseudun Kone Oy, MSK Group Oy, Osuuspankki, Pellonpaja Oy, Power Park, Reikälevy Oy, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Sente, Skaala Ikkunat ja Ovet Oy, Sofor Oy, Suomen Yrittäjäopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, Tekes, Teknologiateollisuus, Temeran Oy, Vaasan ammattikorkeakoulu, Vaasan yliopisto ja Veljekset Ala-Talkkari Oy

Selvityksen toteutus

- kohdejoukossa 87 henkilöä 37 organisaatiosta
 - yritysten edustajia 43
 - muiden yhteisöjen edustajia 44
- 21 haastateltua yksin tai ryhmissä
- 37 vastausta yhteensä

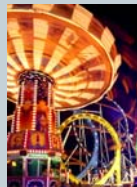

Kauhavan kaupunki ja yritykset

- Kauhavan kaupunki on muodostettu vuoden 2009 alussa yhdistämällä Alahärmän, Kauhavan, Korttesjärven ja Ylihärmän kunnat
- liitoskuntien yhteenlaskettu asukasluku 31.12.2008 oli 17.776
- 2 013 yritystoimipaikkaa nykyisen Kauhavan alueella (vuoden 2006 lopussa)
- työpaikkoja 8 003, työssäkäyviä alueella 7 506 (2006)
 - Työpaikkaomavaraisuus 107 %

Kauhavan keskeiset elinkeinot

- metallin koneenrakennusteollisuus
- agrotekniikkaan liittyvä metalliteollisuus
- rakennustuoteteollisuus
- hyvinvointiliiketoiminta
- tietotekniikkapalvelut
- huvipuisto
- tuoreen kaupunkistrategian elinvoimakärjet agroteknologia, elokuva ja matkailu sekä ilmailu

Kauhavan tunnettuus- ja vetovoimatekijät

- yrittäjyys, yrittäjyyskoulutus
- metalliteollisuus
- käsityöläisyys
- turkistarhaus
- maatalous
- lentotoiminta, lentosotakoulu
- elokuva
- huvipuisto
- kuntokeskus

Suomen Yrittäjäopistoon kohdistuvat tulevaisuuden odotukset

- houkuttelee yrittäjyyden opiskelijoita kaikkialta Suomesta ja ulkomailta
- järjestää lähitoimijana
 - lyhyt- ja pitkäkestoista kurssitoimintaa
 - ajankohtaiskoulutusta
 - tutkintoon johtavaa koulutusta
 - monipuolista yhteistyötä korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa

Alueelliset ja koulutukselliset liittymät

- Seinäjoki – amk
- Vaasa – TACIS/Venäjä-yhteistyö, tekniikan kandidaatti, avoin yo
- Kauhava osakkaana Seinäjoen Teknoliakeskus Oy:ssä
 - Kauhavan innovaatioympäristön kehittämishanke, 3 v.
 - Seinäjoki Science Parkin asiamies, yritysten terveyselitys, kehittämisworkshoptit, agroteknologian yritysten kehitysohjelma ym. innovaatioympäristön kehityksen tukeminen
- Kauhava osakkaana Teknoliakeskus Oy Merinova Ab:ssä

KAUHAVAN YRITYSTEN OSAAMIS- JA REKRYTOINTITARPEET

- nykyisten osaamisalojensa ajan tasalla pitäminen
- uutta henkilöstöä tarvitaan lähinnä normaalin vaihtuvuuden vuoksi
- tietotekniikan kehitys aiheuttaa jatkuvia osaamistarpeita
 - täytetään sekä koulutuksen että rekrytoinnin kautta
- kasvua haetaan rekrytoinnin sijasta toiminnan tehostamisesta
 - nostaa henkilöstön osaamisvaatimuksia

KAUHAVAN YRITYSTEN OSAAMIS- JA REKRYTOINTITARPEET

- terveydenhuollossa noin kolmannes nykyisestä henkilöstöstä jää eläkkeelle 2010-luvulla
 - aiheuttaa suuren rekrytointitarpeen
 - sama tilanne myös muualla Suomessa
 - tarvittaneen myös ulkomaista työvoimaa
 - aiheuttaa kotouttamishaasteita
- **päähankkijoiden näkökulma**
 - alueen alihankkijat hallitsevat ydinosaamisensa erityisen hyvin
 - keskeisiä alueen alihankkijoiden osaamistarpeita
 - laadunvarmistus
 - tuotannonohjauksen tehostaminen
 - kustannusten optimointiin tähtäävä prosessikehitys
 - alihankkijan oman ostotoiminnan kehittäminen

Kauhavan elinkeinoelämän rekrytointialue

- luonnollinen rekrytointialue nykyinen Kauhavan työssäkäyntialue
- korkeaa osaamista haetaan Suomen yliopistopaikkakunnilta
- potentiaalisia rekrytointikohteita paluumuuttajat, joita elämäntilanne houkuttelee takaisin kotiseudulleen
 - suvun luo
 - viihtyisään elinympäristöön
- myös ulkomaisia työntekijöitä ollaan valmiita ottamaan vastaan
 - ulkomaisesta työvoimasta on jo kokemuksia
 - Suomen Yrittäjäopisto monien ulkomaisten työntekijöiden kanava paikalliseen teollisuuteen
 - esimerkkeinä virolaiset, venäläiset, unkarilaiset ja intialaiset

Henkilöstön rekrytointi- ja koulutustarpeet

- hitsaus ja kaasuleikkaus
- metallialan työstö- ja kokoonpanotehtävät
- raskaan kaluston kuljetustehtävät
- sosiaalia
 - hoitotyö, henkilökohtainen avustaja
- liiketoiminnan osaaminen
 - taloushallinto, tilinpito
 - konsultti, yrittäjä
 - johtaminen
 - markkinointi
 - myynti

Kauhavan seudun yritysten koulutus- ja kehittämistarpeet

- lähiajan kasvutavoitteet varovaisia
- 5-10 vuoden aikavälillä voimakkaitakin kasvumahdollisuuksia
 - yritysjärjestelyjen avulla
 - uusien markkinoiden avaamisen kautta
- henkilöstön osaamistason nostaminen tärkeämpi tavoite kuin henkilöstömäärän lisääminen

Yritysten kasvu- ja kehitystavoitteet Kauhavalla

- 2010
 - odotuksena varovainen suhdannekäänteeseen ylöspäin
 - tasaista kehitystä
- 2015-2020
 - kasvu- ja kehitystavoitteita nykyisellä henkilöstömäärällä tai maltillisella henkilöstölisäyksellä
- rekrytointitarpeet
 - luonnollista vaihtuvuutta
 - nykyosaamista vastaavaa
 - Kauhavan työssäkäyntialueelta, paluumuuttajia muualta

Kauhavan seudun yritysten yleiset koulutustarpeet

- tietotekninen osaaminen
- johtamisen eri osa-alueet
- esimies- ja alaiستaitojen kehittäminen
- sukupolvenvaihdokset, yrityksen omistuksen vaihtumistilanteet liiketoiminnan osaamisen kehittämistarpeita
- henkilöstön koulutus on jatkuvaa ja tarpeet monitasoisia läpi koko organisaatioiden
- yksittäisiä seuraaville koulutusasteille opiskelevia
- tutkintoon tähtäviä koulutautujia tarvitaan esimerkiksi terveydenhuollossa, ravitsemusalalla sekä tekniikan alalla

Odotukset paikallista koulustarjontaa kohtaan

- lyhytkursseja
 - laatuvarmistus
 - alais- ja esimiestaidot
 - sertifiointeihin liittyvä osaaminen
 - automaattinen tietojenkäsittely
 - liiketalous
 - uudet EU-standardit ja määräykset
 - palvelutoiminnan tehostaminen
- pitkäkestoisen koulutuksen tarpeita
 - johtamisen erikoisammattitutkinto
 - laatujohtaminen
 - sosiaalityön menetelmäkoulutus
 - ulkomaisille suunnattu suomenkielinen ja sosiaalisen verkoston kehittämisen koulutus
 - atk, ohjelmointivälineet ja hyvinvointitekniikan sovellukset

Yritysten yhteistyötavoitteet oppilaitosten kanssa

- Kauhavalla
 - Suomen yrittäjäopisto
 - voisi olla nykyistä enemmän
 - atk, koulutustilat, liiketalous, opinnäytetyöt
 - ratkaisevan tärkeä osa alueellista innovaatiojärjestelmää
- Pohjanmaa tai Etelä-Pohjanmaa
 - Seinäjoen amk, koulutus- ja kehittämissyhteistyötä
 - Vaasa, johtamiskoulutus
- Muu Suomi
 - Tampere, Oulu, Kokkola
 - myös pääkaupunkiseutu, Lappeenranta
 - haetaan paras osaaminen sieltä, missä se on; ei kovin paikasta riippuvaa

Odotukset paikallista koulustarjontaa kohtaan

- paikallisuus tärkeää esim. atk- ym. lyhytkursseissa
- paikallisuus mahdollistaa osapäiväopiskelun

Mahdollisen EPANET-professorin ala

- **yrittäjyys** ykkösvaihtoehto, paikallinen vahvuus
- **agrotekniikka ja –talous**
 - liittymä energiaklusteriin esim. biopoltoaineden kautta
- **hyvinvointi**
 - sosiaali- ja terveysala, kuntoutus, senioriväestö
- **laaja-alainen parempi kuin kovin spesiaali**
- **vaikuttavuuden vuoksi pitää olla osa toimivaa ryhmää**
- **korkeimman osaamisen sijainti ei ole olennainen**
- **voi olla hyödytön, jos kiinnostaa vain ”nuorta aloittelijaa tai vanhaa jäähyttelijää”**

Odotukset koulutuksen, kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämissyhteistyötä kohtaan

- **kaupungin edesautettava koulutuksen säilymistä ja kehittymistä Kauhavalla**
- **monipuolinen eri elämänvaiheisiin sopiva koulutus vetovoimatekijä kilpailtaessa asukkaista ja yrityksistä**
- **monipuolisesti läpi koko yrityksen organisaation ja jalostusketjun käsittävää koulutustarjontaa**
- **ei niinkään kehittämisrahoja tai projekteja, vaan tilauksia paikallisilta yrityksiltä**
- **ulkomaisen työvoiman kotouttaminen**
 - kieli
 - suomalaiset yhteiskuntataidot
 - sosiaalisen verkon rakentaminen

Odotukset kaupungilta

- **selkeä elinkeinopolitiikka**
- **vahvojen alojen edelleen vahvistaminen**
- **kaupungilla ja oppilaitoksilla oltava yhteinen tavoite**
- **arvostettava paikallista erityis- ja perusosaamista**
- **käytettävä paikallisia palveluja**
- **kaikilla ei erityisiä odotuksia kaupungilta**
- **perusinfrastruktuurista huolehtiminen**
 - yritysalueiden kehittämisestä, riittävä tonttitarjonta ja sujuva liikenneverkko
- **kiinnostusta luvataan yhteisiin, elinkeinoelämää edistäviin hankkeisiin**
- **rahallisia sijoituksia vastaan odotetaan suora hyöty**

Odotukset kaupungilta

- **muistettava myös, että sosiaali-, terveys- ja virkistyspalvelut luovat turvallisen elinympäristön**
- **elinvoimainen maaseutu on hyvä kasvualusta uusille sukupolville → tiedotettava**
- **odotetaan koulutuksesta ja elinkeinoelämästä huolehtimisen lisäksi huomion kiinnittämistä myös**
 - lapsi- ja perhepolitiikkaan
 - turvalliseen asumiseen kaikissa ikä- ja elämänvaiheissa
- **Suomen Yrittäjäopistosta kehitettävä brändi**
 - houkuttelee Suomesta ja ulkomailta opiskelijoita
 - toivotaan jäävän työ- ja yrittäjäuralle Kauhavalle

Innovaatiopalvelutarpeet

- **yrityksille ei erityinen ongelma hakea innovaatiopalvelut muualtakin**
- **t&k-yhteistyö haetaan sieltä, mistä paras osaaminen löytyy**
- **paikallinen innovaatiopalvelu esimerkiksi yrittäjäopistolla myönteinen ja tervetullut**
- **naapurikaupunkien ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen koulutus- ja palvelutarjonta yhteen paikkaan**
 - asiantuntijat hyödyttävät synergisesti toisiaan

T&K-tarpeet oppilaitosten kanssa

- **tekniikkaan liittyvät tarpeet täytetään parhaiden osaajien kanssa paikasta riippumatta**
- **pitää olla korkea osaaminen ja riittävä laajuus**
- **teknis-taloudellista**
- **opinnäytetyöt**

Verkostoitumistarpeet

- lähin valtakunnallinen osaamiskeskus on Vaasasta johdettu Länsi-Suomen energiatekniikan osaamiskeskus
 - lisäksi Vaasa mukana osaamiskeskusohjelman meriklusterissa
 - elokuva- ja TV-tuotantotoiminta Vaasassa (MediaCity)
 - Seinäjoki elintarvikeklusterissa ja älykkäiden koneiden klusterissa
- Kauhavalla energiaklusterin alihankkijoita
- myös metallin investointituoteellisuudessa ja rakennustuoteellisuudessa yhteneviä energian säästötavoitteita

Odotukset Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikkaa kohtaan

- vaikutettava aktiivisesti ja positiivisesti kaupungin vetovoimaan yritys-, asuin- ja opiskelupaikkana
- vahva perinne, osaaminen ja verkosto velvoittavat yrittäjyyskoulutuksen jatkamiseen ja kehittämiseen
- voimakasta tukea yrittäjäkoulutuksen kehittämiseen
- yrittäjämönteinen imago vetovoimatekijäksi
 - houkutteellaan kaupunkiin yrittäjyydestä kiinnostuneita opiskelijoita ja työkäisiä
 - koko koulutusketjun läpi ulottuva yrittäjyyspainotteisuus

KAUHAVAN KOULUTUSTARJONNAN KEHITTÄMISTARPEET

Kauhavan seudun koulutustarjonnan markkinointiviestintätarpeet

- nykyaikainen markkinointiviestintä ei ole enää pelkkää koulutustarjonnasta kertomista mainonnan ja tiedotteiden avulla totutuissa medioissa
- perinteisen median rinnalle esim.
 - alumnien verkostointia
 - kokoavia tapahtumia
 - näkyviä tempauksia
 - × esimerkiksi yhteisöjen faniryhmät Facebookissa saattavat olla huviluonteensa rinnalla myös merkittäviä verkkoutumisen, informaationvaihdon ja sitä kautta innovatiivisten aloitteiden foorumeja

Kauhavan seudun koulutustarjonnan markkinointiviestintätarpeet

- Yrittäjyysmönnteinen trendi kannattaa hyödyntää houkuttelevilla, uskottavilla ja perustelluilla markkinointilupauksilla: Suomen Yrittäjäopistosta saa perustiedot ja taidot toimia yrittäjänä, itsensä ja mahdollisten työntekijöidensä toimeentulon turvaajana ja uuden luojana.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Koulutustarjonnan kehittäminen

- **yrittäjyys on Kauhavan koulutustarjonnan vetovoimatekijä**
 - houkuttelee opiskelijoita kaikkialta Suomesta
 - houkuttelee opiskelijoita myös monista ulkomaista
- **houkuttelevuustekijöiksi lyhytkurssien tai seminaarien yhteyteen esimerkiksi**
 - Suomen uusin huvipuisto
 - perinteikkään kuntokeskuksen palvelut
- **ulkomaisen työvoiman vastaanottoon yritykset tarvitsevat koulutus- ja palvelutarjontaa**

Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikan kehittäminen

- **lähiyhteistyötä tarvitaan kaikkiin suuntiin**
 - Vaasa, Seinäjoki; Kokkola...
- **tunnustettu valtakunnallinen asema menestyksellisenä ja houkuttelevana yrittäjyyskouluttajana on myös Kauhavan kaupungin tulevaisuuden koulutusstrategian ydin**
- **ammattikorkeakoulutasoinen yrittäjäkoulutus on edelleen realistinen tavoite**
 - Kauhavalle jo rakennettua yrittäjäkoulutuksen osaamista ei ole viisasta hajottaa ja antaa kadota - Kauhavan on tarpeen jatkaa ponnisteluja yrittäjäkoulutuksen ammattikorkeakoulutason palauttamiseksi
 - mitä erityisiä etuja kauhavalainen yrittäjäkoulutusympäristö voisi tarjota mahdolliselle ammattikorkeakoulukumppanille?

Kauhavan kaupungin koulutuspolitiikan kehittäminen

- **Kauhavalla on monia sellaisia erityispiirteitä, joita sen kilpailevilla kaupungeilla ei ole**
 - esim. Jorma Lillbackan yrittäjyystarina
 - PowerPark
 - Lentosotakoulu
 - Lentäjien juhannusjuhla
 - laaja vapaa ilmatila

KAUHAVAN YRITYSTEN KOULUTUS- JA OSAAMISTARPEET

Alumniverkoston kehittäminen ja hyödyntäminen

- **Suomen Yrittäjäopiston alumnit ovat tärkeä mutta toistaiseksi hyödyntämätön voimavara Kauhavan yrittäjyyskoulutuksen tunnettuuden kehittämisessä**
 - monet yliopistot ja muut eriaisteiset oppilaitokset ovat kehittäneet alumnitoiminnasta elinikäisen verkostointitavan ja markkinointivälineen
- **yhteinen koulutustausta on koko elämän mittainen yhdistävä tekijä alumneille, jotka tuntevat saaneensa hyvän lähtökohdan uralleen yrittäjäopistosta**
 - menestyneitä alumneja voisi myös käyttää Suomen Yrittäjäopiston markkinoinnissa positiivisina esimerkkeinä ja motivoijina hakeutua kyseiseen koulutukseen

Kauhavan kaupungin, yritysten ja Suomen Yrittäjäopiston yhteistyö

- **haastatelluissa yrityksissä oli selvää valmiutta harjoittelijoiden palkkaukseen ja opinnäytetöiden teettämiseen Suomen Yrittäjäopiston opiskelijoilla**
- **yrityksissä toivottiin aktiivisuutta Suomen Yrittäjäopistosta päin, sekä opiskelijoilta rohkeutta tulla tarjoamaan osaamistaan**
- **yritysten odotukset Kauhavan kaupunkia kohtaan olivat melko realistiset**
 - toivottiin referenssejä ja paikallisten yritysten huomioonottamista tarjouspyynnöissä
 - kilpailutuslainsäädännön ehdot kyllä ymmärrettiin, mutta jonkinasteista näkyvyyttä odotettiin silloin, kun paikallisia tavarantai palvelun tarjoajia käytettiin

Kauhavan seudun integrointi energiaklusteriin

- Kauhavalta on määriteltävissä liittyviä esimerkiksi:
 - energia- ja hyvinvointiklustereihin
 - matkailuun
 - elämystuotantoon
- energiatekniikan klusteriliittymät ovat tärkeitä kehitettäessä yhteyksiä Vaasan seudun kärkiteollisuuteen ja koulutukseen
- hyvinvointi, matkailu ja elämystuotanto ovat kasvavia klusteriytimiä, joihin liittyvät tavoitteet kehittää Kauhavaa esimerkiksi elokuvakaupunkina ja maan houkuttelevimpana huvipuistokäyntikohteena

Maahanmuuttajakoulutuksen kehittäminen

- Suomen Yrittäjäopistolla on pitkä kokemus ulkomaisten opiskelijoiden kouluttamisesta
- Kauhavan teollisuudessa on jo ulkomailta tulleita työntekijöitä
- ulkomaista työvoimaa tarvitaan lisää, kun taantumaa seuraa uusi noususuhdanne
- maahanmuuttajat ovat myös tärkeää yrittäjäpotentiaalia
- sekä työntekijöiksi että yrittäjiksi Suomeen tulevat maahanmuuttajat tarvitsevat suomenkielen ja kotimaisen kulttuurin koulutusta
- **maahanmuuttajien kotouttaminen** on kasvava koulutusmahdollisuus myös Kauhavalla

Kauhavan kaupungin koulutustarjonnan markkinointiviestinnän keihäänkärjet

- Kauhava tunnetaan jo entuudestaan yrittäjyyskoulutuksestaan
 - yrittäjyyskoulutus on myös tulevaisuudessa paras keihäänkärki Kauhavan koulutustarjonnan markkinointiviestintää varten
- Kauhavan tekemiseksi tunnetuksi perinteikkäänä yrittäjäkoulutuskaupunkina ja Suomen Yrittäjäopiston tunnettuuden lisäämiseksi monipuolisena ja kansainvälisenä yrittäjyyskoulutuspaikkana tarvitaan jokin näkyvä ja esimerkiksi vuosittain toistuva tapahtuma, joka kokoaa Kauhavalta valmistuneet ja muut yrittäjyydestä innostuneet yhteen
 - tällainen tapahtuma, esimerkiksi **Kauhavan yrittäjäpäivät**, lujittaa Suomen Yrittäjäopiston alumniverkoston yhteenkuuluvuutta ja yhteishenkeä

Kauhavan kaupungin koulutustarjonnan markkinointiviestinnän keihäänkärjet

- Kauhavan yrittäjäpäivien järjestämisessä on hyödynnettävä Suomen Yrittäjäopiston rinnalla esimerkiksi
 - Power Parkin huvittelumahdollisuuksia
 - Lentosotakoulun näyttäviä ylilentoja
 - vaikkapa lennätysmahdollisuuksiakin
 - × voidaan esimerkiksi valita vuoden vauhdikkain yrittäjä, jolle tarjotaan palkinnoksi hävittäjälentokyyti
 - Yrittäjäpäivien esiintyjiksi kootaan Suomen Yrittäjäopiston kasvatteja ja muita
 - Yrittäjäpäivien tarkoituksena on koota sekä suomalaiset että ulkomaiset yrittäjäopiston alumnit uudelleen ja uudelleen takaisin Kauhavalle
 - × ensimmäisten ja ehkä monien myöhempienkin yrittäjäpäivien itseioikeutettu vetonaula on Jorma Lillbackan tarina

YHTEENVETO

Päätelmiä

- elinkeinoelämän tarpeet toisistaan eroavia ja muuttuvia
- vaikea osoittaa riittävän suurta yhtenäistä tarvetta esimerkiksi yrityksissä sovellettavan tekniikan alalta
- yhteistä
 - johtaminen, atk, palvelut, kulttuuri
 - kenties ulkomaisten vastaanottoon liittyvä koulutustarjonta
- yrittäjyyskoulutus sekä peruspakettina että ajankohtaisiin tarpeisiin vastaavana
 - muuta osaamista täydentävä, yrittäjyysvalmennus, sukupolvenvaihdos, osa-alueittain (talous, markkinointi, johtaminen, atk, sovellukset, palvelu...), ...

Päätelmiä

- vahva tulevaisuus rakennetaan vahvalle perinteelle
- → yrittäjyyskoulutuksen osaaminen keskeisintä
 - sekä osaamis- että tunnettuustekijä Kauhavalle
 - houkuttelee opiskelijoita koko Suomesta
 - hyvät verkostosuhteet myös ulkomaille
- kansallisiin/paikallisiin tarpeisiin perustaminen
- yrittäjyyskoulutus linjassa valtakunnallisten yrittäjyyden edistämistavoitteiden kanssa

Yhteenveto

- Kauhavan elinkeinoelämä, kaupunki ja kehittäjätoimijat pitävät Suomen Yrittäjäopistoa ja sen kehittämistä kaupungin elinehtona
- Suomen Yrittäjäopiston elinehtoja taas ovat palvelu- ja koulutustarjonnan jatkuva kehittäminen ja vetovoimasta huolehtiminen
 - vetovoima on uhanalainen ammattikorkeakoulutatuksen menettämisen vuoksi
 - tilalle tarvitaan kipeästi ja nopeasti korvaava järjestely, jotta vuosikymmenten aikana rakennettu yrittäjäkoulutusosaamisen verkosto ei pääse hajoamaan ja katoamaan

Yhteenveto

- ammattikorkeakoulutuksen uusi alku on perustettava Suomen Yrittäjäopiston kiistattomille vahvuuksille
 - tärkein vahvuus on yrittäjäkoulutus
 - Siihen liittyvät kiinteästi liiketoiminnan, yrityksen tietotekniikan ja ulkomaisten opiskelijoiden koulutuksen osaamiset
 - Kauhavalla on kerrytetty yrittäjäkoulutusosaamista jo vuosikymmeniä aikana, jolloin se ei ole ollut valtakunnan suosituimpia kehittämiskohteita
 - yksi vaihtoehto voisi olla esimerkiksi lähiammattikorkeakoulun tai -koulujen muutamien opiskelijapaikkojen sijoittaminen Kauhavalle
 - kun alueen ammattikorkeakoulut (SEAMK, VAMK ja K-PAMK) aikanaan tekevät keskenään suuntautumistyönjaon, voi luontevin yhteistyökumppani löytyä tätä kautta

Yhteenveto

- nyt, kun yrittäjäkoulutusta vaaditaan valtakunnallisesti osaksi lähes kaikkia koulutusohjelmia, Kauhavan yrittäjäkoulutusta ei pidä ryhtyä jarruttelemaan paikallisista kilpailusivistä
 - yrittäjäkoulutuksen osaaminen ja verkosto on hyödynnettävä maksimaalisesti sekä lähialueen että koko valtakunnan hyväksi
- tarvitaan ennakkoluulotonta yhteistyötä sekä naapurikaupunkien ammattikorkeakoulujen suuntaan että kauemmaksikin

Kiitos.

